

ובקיצור שו"ע והגר"ח בבן איש חי וכ"פ הגר"י יוסף שליט"א בספרו שארית יוסף שם וכתב שכ"כ גם מהר"ם מינץ (סימן י') והובא להלכה בסידור בית עובד. עכ"ד.
מסקנא דדינא: השואל טלית מחבירו בכדי להתפלל יכול לברך עליו אבל אם שאלו לעלייה לתורה וכיו"ב לא יברך, וכל זה בשואל מחבירו, אבל השואל טלית מבית הכנסת בכל אופן יכול לברך (אפילו לעלייה לתורה או להיות שליח ציבור) כיון שע"ד כן השאילו לו. כנלע"ד אם יסכימו עמי חכמי הדור.

עמא דארעא שעושים מה שעולה בדעתם. ע"כ. והוא מסייע את דברינו שכתבנו (באות י"א). אולם כל זה בשואל טלית מחבירו אבל השואל טלית השייכת לבית הכנסת מברכים עליה אפילו אם לובשה לצורך עלייה לתורה או כשהוא שליח ציבור וכמ"ש לעיל בשם המשנ"ב, משום דבטלית של הקהל אדעתא דהכי קנאוהו מתחילה שכל מי שלובש אותו שיהיה שלו כמו באתרוג וכמ"ש בדרך החיים. וכ"כ הכה"ח (סימן י"ז אות ט"ו) ושכ"כ האליה רבה והפרי מגדים באשל אברהם והשלמי ציבור והחסד לאלפים והרב שתילי זיתים

ואלה דברי הגאון הגדול חבר ביה"ד הגדול הרב זלמן נחמיה גולדברג שליט"א :

פסולים מה שייך אינו מצווה ועושה. ואף שבספר חכמת שלמה שבגליון שו"ע (והוא להגאון ר' שלמה קלוגר) כתב שלא הקפידה התורה שיהיה לכם רק בטלית שלו אבל בטלית שאולה מתקיים המצוה גם בחוטים שאולים נראה שהוא חידוש גדול ואין הסברא מחייבת זאת שמלשון הרא"ש מדויק כהרע"א וז"ל בהלכות בחולין: ולברך על טלית שאולה נראה שטוב שלא לברך ואע"פ שהיה ר"ת אומר דנשים מברכות על מצוות עשה שהזמן גרמא סוכה ולולב והווי להו אינם מצוות ועושות והביא ראיה מרב יוסף וכו', מ"מ לא דמי לטלית שאולה דשאר כל אדם חייב בהן ואלו פטורות משום שינוי שיש בהם כגון סומא ואשה אבל הכא כל אדם פטור בשאינו שלו ואע"פ כן המברך לא הפסיד. ולי נראה דהא דטלית שאולה מיירי כששאל טלית שאינה מצויצת וקאמר דפטור מלהטיל בה ציצית וכו' אבל השואל טלית מצויצת אדעתא דהכי השאילה לו שיברך עליה ואם אי אפשר לו לברך אלא אם כן תהיה שלו הוי כאילו נתנו לו במתנה ע"מ להחזיר מידי דהוי השואל חלוק והודיע שהולך לבקר את החולה קורע ומשלם לו פחת הקריעה ואע"פ שלא הרשהו לקרוע, כיון דידע שהולך לבקר את החולה הוי כאילו הרשהו וכו'. עכ"ל.

והנה מתוך לשונו שכתב בטעם השני שמדובר ששאל טלית מצויצת אז מברך אבל אם שאל טלית שאינה מצויצת בזה לא אמרין שנתכוון לתת לו מתנה ע"מ להחזיר שלא

בסימן א' בספר "ארץ אפרים" אסף איש טהור כל השיטות ולשונוות הפוסקים ראשונים ואחרונים אם לברך על מצות ציצית בשאל טלית, ואני בעניי נראה שכדי לעמוד על דבריהם יש להקדים ולכתוב הטעמים למה יש לברך והטעמים למה אין לברך ואחר זה נבוא להבין דבריהם וכוונתם. והנה זה דין פשוט שטלית שאולה פטורה מן הציצית ואחר ל' יום חייבת מדרבנן שנראית כשלו ומ"מ כתב הרא"ש בחולין פ"ח סימן כ"ה שיכול לברך וכתב שני טעמים לזה. אחד שיטת ר"ת שנשים מברכות על קיום מצוות עשה שהזמן גרמא שאף שפטורות מ"מ מקיימות מצוה כמי שאינו מצווה ועושה. וכן טלית שאולה לא חייבה תורה במצוה אבל אם עשאה קיים מצוה כמו אשה. טעם שני שכל שמשאיל לחבירו כוונתו שיכול לקיים בה מצוה, ולכן בודאי שנתן לו מתנה ע"מ להחזיר ולא השאילו ויכול לברך. ע"כ. ונראה שיש נ"מ בין שני הטעמים שלטעם הראשון כתב הרע"א בחידושו על שו"ע אור"ח סימן י"ד שרק בשאל טלית שאינה מצויצת והטיל בה השואל ציצית משלו אז מברך מטעם אינו מצווה ועושה אבל אם שאל טלית מצויצת אינו יכול לברך שהרי מצות ציצית מצוותה שיעשה מחוטים ציצית שהם שלו ואינו יוצא בחוטים שאולים, והרי דין ציצית כדין ארבעה מינים ומצות [בפסח] שבעינן לכם, ועל זה לא שייך הסברא של אינו מצווה ועושה, שרק אם הטלית שאולה אז אם מקיים המצוה יש לו מצוה אבל כל שהציציות

חשב שרצונו לקיים בטלית את המצוה לכן לא הקנהו ע"מ להחזיר רק השאילו, אבל אם שאל טלית מצויצת אז יש אומדנא שברצונו של המשאיל שמשאילו לקיים מצוה של ציצית. ונמצא שהסברא הראשונה שכתב שהמברך לא הפסיד מדובר דוקא בהשאילו טלית שאינה מצויצת אבל לכתחילה לא מברך ומטעם שכתב הרע"א.

ובהלכות קטנות הלכות ציצית סימן ב' כתב וז"ל: ומה שמתעטפין באשכנז בטלית של אחר כדי להפטר מן הברכה משום טלית שאולה, נראה לי שטועים הם דטלית שאולה פטורה היינו השואל מחברו טלית שאינה מצויצת וכו' אבל השואל מחברו טלית מצויצת צריך לברך וכו'. עכ"ל. והנה בכאן לא כתב שום טעם. והנה לכאורה כוונתו שצריך לברך מטעם השני שהרי מטעם הראשון אינם טועים שרק המברך לא הפסיד אבל בודאי שאינו טועה מי שאינו מברך אלא שגם מחמת טעם השני קשה להבין למה יברך, שהרי אם שואל טלית של אחר כדי להפטר וזהו מה שרוצה אם כן איך נאמר שיש אומדנא שהמשאיל מקנהו מתנה ע"מ להחזיר, הרי אדרבא רצונו לא לברך. ואף אם נאמר שהמשאיל אינו יודע שמה ששאל טלית ממנו הוא משום שאינו רוצה לברך אלא מדמה ששואל כדי לברך, מכל מקום גם אם המשאיל מקנהו מתנה ע"מ להחזיר מכל מקום השואל אין רצונו בכך לקנות ואיך יקנה בעל כרחו. ואולי נאמר שחייב לברך מדרבנן שאף שטלית שאולה פטורה שלושים יום מ"מ כאן יש לחייב לפי מה שכתב המג"א בסימן י"ג סוף סק"ח שהמפקיר טליתו ולובשו חייב בציצית מדרבנן והרי זה כטלית שאולה לאחר ל' יום שחייב מדרבנן שנראית כשלו כל שכן במפקיר שנראית כשלו וחייב מדרבנן. ולפי זה אולי כל שואל טלית מצויצת נראית כשלו שהרי נראה ששאלו כדי לקיים המצוה וקנאו מתנה ע"מ להחזיר אף שבאמת שכאן לא רצה לקנותו אבל יש מראית העין. ונמצא שהדין שטלית שאולה פטורה מן הציצית היינו ששאל טלית בלי ציצית ואף שלא שייך מראית העין במה שאינו מברך שאינו ניכר לאחרים אם בירך או לא בירך, מ"מ כיון ששאל טלית מצויצת במראית העין נראה לאחרים שהיא חייבת שנראה להם שהקנהו, ולכן אף שהאמת שאינה שלו מ"מ חייבוהו חכמים ולכן חייב לברך שמקיים מצוה מדרבנן.

ועיין ברע"א סימן י"ד ע"ד המג"א סק"ח (בר"ה רשאי) שכתב שבאם שאל טלית מצויצת מחברו יותר מל' יום שאף שחייב בציצית מדרבנן יוצא בציציות השאולים שכיון שחיובו נובע דמיחזי כשלו א"כ גם הציצית מיחזי כשלו ע"כ. ונראה שמברך עליהם שלגבי חיוב דרבנן שחייבו לטלית שאולה יותר מל' יום יוצאין בציציות שאולין.

ובעיקר סברת הרא"ש שגם המשאיל כוונתו שיהיה של המקבל לגמרי ע"מ להחזיר כדי שיוכל לקיים מצות ציצית וכן המקדש בטבעת שאולה. הקשה עליו החידושי הרי"ם בשו"ת אהע"ז סימן כ' ממה שאמרו בגמרא גיטין כ' היו מוחזקין בטבלא שהוא שלה וגט כתוב עליו וכו' אשה ידעה או לא ידעה לאקנויי. ופרש"י דלא גמרה ומקנה בדבר שיודעת שיחזיר לה ואינה נותנת לו רק בתורת שאלה ולא מהני. והנה התם ע"כ איירי שמקנה לו הטבלא כדי לגרשה בו וכו', וא"כ מאי קאמר שלא ידעה לאקנויי והא לדברי הרא"ש ז"ל אף אם היתה אומרת שהיא משאילה ג"כ היה מהני דהכוונה בכל אופן שיועיל וא"כ מה בכך דלא ידעה אטו גרע מה שמקנית בפירוש כיון שחפצה להתגרש וכו'. ולענ"ד נראה ליישב שיש לומר שמה שאמרו אשה לא ידעה לאקנויי דבר שאין בליבה לתת מתנה גמורה היינו שזה דומה למתנת בית חורון שאינה מתנה כגון שהיה מורד הנאה מאביו והקנה סעודת החתונה לאחר כדי שיכול אביו לאכול מהסעודה והלך המקבל והקדישה לשמים, אמר הנותן, לא נתתי לך להקדישה לשמים, ואמרו חכמים כל מתנה שאם הקדישה אינה מקודשת אינה מתנה. והר"ן בקידושין (דף ב' ע"ב מדפי הרי"ף) הקשה א"כ למה מתנה ע"מ להחזיר שמהי מתנה והרי אינו יכול להקדיש שאם יקדישה לא יוכל לקיים התנאי ויתבטל המתנה ויתבטל ההקדש. ותירץ שכל שאינו יכול להקדיש הוא מחמת תנאי אין זה מבטל המתנה אבל אם אינו יכול להקדיש מחמת שהנותן לא נתכוון ליתן לו מתנה אלא בהערמה בעלמא כדי שיבוא אביו ויאכל בסעודה והרי סעודתו מוכיחה שזה כוונתו, בזה המתנה בטלה שהרי לא רצה לתיתו לו באמת. ע"כ תוכן דבריו. ומעתה יש לומר בכתבו גט על טבלא של האשה שנתנה לבעל כדי לכתוב עליו, גם בזה מוכיח שלא נתנה לבעל את הטבלא רק במטרה לכתוב אבל אם הבעל יקדיש הטבלא נאמר שיש הוכחה

שלא נתנה לו להקדיש וא"כ הרי המתנה אינה אלא הערמה ואינה מתנה.

ומעתה מה א"כ הצד שאשה ידעה לאקנויי. וצריך לומר שאשה ידעה לאקנויי היינו שהיא מקנה בכל מקרה גם אם יקדיש את הטבלא לא יתבטל ההקדש. [אמר המחבר לענ"ד יש ליישב ע"פ מה שכתב הקצוה"ח בסימן רמ"א סק"ה שהביא שם תשובת הרא"ש בשם ה"ר אביגדור כהן צדק שכתב דלא תיקשי מהאי דמתנת בית חורון דכל מתנה שאינו יכול להקדישה אינה מתנה, דהא באתרוג ע"מ שתחזירהו לי אינו קדוש ואפ"ה הוי מתנה, ע"ש שכתב משום דגבי אתרוג נמי קדוש ובלבד שיתן דמיו, והא דאמרין הקדישו אינו מוחזר היינו בלא פדיון ע"ש. ולפי זה יש לומר נמי הכא דאשה ידעה לאקנויי היינו שהיא מקנה לו גם שיוכל להקדיש אבל בתנאי שיתן לה אח"כ את דמיו ודו"ק.] וכן בזקן שכתב שטר מכר או הלואה על נייר שלו והקנה ללוה ולמוכר ג"כ אם הלואה יקדיש את השטר מסכים הזקן שיחול ההקדש. ולפי זה מה שבמתנת בית חורון לא היה מתנה יש לומר ששם סעודתו מוכיחה שיש אומדנא יותר חזקה שאינו נותן המתנה לחלוטין.

והנה דעת התוספות קידושין (דף ו ע"ב ד"ה לא החזירו לא יצא) שהנותן אתרוג ע"מ להחזיר התנאי קיים גם אם לא היה תנאי כפול, שכל שידוע לנו שזה שנתן אתרוג היה רק כדי לקיים המצוה אין צריך תנאי. ויש מקומות שאין צריך תנאי כלל וכמו שמכר רכושו ואמר שמוכר כדי למיסק לארץ ישראל שאם לא עלה מתבטל המקח והטעם שיש אומדנא שעל מנת כן מכר.

ובאור"ח סימן תרנ"ח ס"ה איתא "נתנו לו סתם הוי כאילו אמר לו ע"מ שתחזירהו לי דמסתמא על דעת כן נתנו לו כיון שצריך לצאת בו שאין לו אחר". [ובמשנה ברורה סק"ה "רוצה לומר דהיכא שאין לו רק אתרוג זה אפילו נותנו לו בסתם גם כן אומדנא דמוכח הוא דלא כיוון ליתן לו לחלוטין אלא ע"מ להחזיר לו" וכו' עכ"ל.] וצריך לומר שמה שהבאנו מהתוס' שצריך לומר ע"מ להחזיר רק שאין צריך תנאי כפול מדובר שיש לו עוד אתרוג ולכן אילו נתן בסתם לא היינו מפרשים שנתנו ע"מ להחזיר, אבל אם התנה תנאי שאינו כפול שם נתגלה שהסיבה שנתן לו כדי שיהיה לו אתרוג

לצאת ידי המצוה וכיון שלזה די במה שנותן לו ע"מ להחזיר לכן אין צריך להכפיל תנאו. ויש לעיין שלפי זה חזרה קושיית הר"ן ממתנת בית חורון שאינה מתנה כלל, שהרי תירוצו של הר"ן הוא שרק בנותן בתנאי הוה מתנה שאין העיכוב להקדישו מחמת שלא נתן לו אלא קיום התנאי מעכב, והשתא אם גם בלא תנאי נעשה תנאי מכא אומדנא א"כ מתנת בית חורון היכי משכחת ליה. וצריך לומר כמו שכתבו התוס' בבכורות נ"א ע"ב (ד"ה הלכך) בזה שנתן דמי פדיון לר' חנינא ודרכו של ר' חנינא שהיה מחזיר דמי הפקדון ואותו האיש היה אזיל ואתא קמיה כדי שיראנו מהלך ויבוא לפניו ויחזיר לו. אמר לו ר' חנינא לא גמרת ויהיבת מידעם הלכך אין בנו פדוי. והקשו התוס' למה לא יהיה כנותן מתנה ע"מ להחזיר שבנו פדוי ואף שנתן סתם מ"מ כל שיש היכרא הרי זה כנתן בתנאי וכדאשכחן בזבן כדי לעלות לארץ ישראל שגם בלא התנה מתבטל המכר כשלא עלה. ותירצו שר' חנינא לא רצה לקבל מתנה ע"מ להחזיר שאסור לעשות כן משום כהן המסייע בבית הגרנות. ע"כ. ולפי זה יש לומר שלכן מתנת בית חורון לא נעשה מתנה בתנאי משום שאסור ליתן מתנה בתנאי שיזמין את אביו שהיה מודר הנאה, ואף שהמקבל מתנה ע"מ שיזמין את המודר הנאה אינו מתחייב שיזמין, מ"מ נחשב שנהנה המודר הנאה מהנותן שהרי המקבל מזמינו כדי שיתקיים המתנה שנתן לו הנותן.

ובזה נראה ליישב מה שנתקשו הגהות מיימוניות על ספר המצוות הביאו הקצוה"ח בסימן רמ"א שכתב שהנותן אתרוג יש להקפיד להתנות תנאי כפול שאם לא יתנה תנאי כפול לא יצא המקבל המצוה. והקשו אדרבה אם לא התנה תנאי כפול הרי התנאי בטל והמעשה קיים וכל שכן שיצא. ולפי מה שכתבנו יש ליישב שסובר ספר המצוות שכל שלא התנה תנאי כפול אין כאן תנאי אף שיש אומדנא וממילא הרי היא מתנת בית חורון שאין כאן מתנה כלל אלא הערמה ואין האתרוג שלו.

ומעתה יש לדון מה שכתבנו שספק של הגמ' אםאשה ידעה לאקנויי כל שנותן טבלא לכתוב עליו גט, שצדדי הספק שמא היא כמתנת בית חורון. ויש לעיין שא"כ נאמר שנעשה כמי שהקניית לו בתנאי שיחזיר לה בתורת גט, ובשלמא לספר

המצוות נִיחָא אַבֵּל לְדַעַת הַתּוֹסֵף וְהַשּׁוֹעֵץ קֶשֶׁה. וְאוּלַי בְּאֵם נִתְּנָה לְבַעֲלָה טַבְּלָא בְּתַנְאֵי שִׁיחֲזִירָנָה לֵה כְּשִׁגְט כְּתוּב עֲלֶיהָ וְגִירָשָׁה אוּלַי אֵינָה מְגוֹרֶשֶׁת שְׁחֹסֵר כָּאֵן נִתְּיָנָה, שֶׁהִרִי מַה שֶׁנֶּתֶן לֵה הִיָּה כְּדִי לְקִיִּים הַתְּנַאֵי וְאֵין כָּאֵן נִתְּיָנָה הַגֵּט, וְיֵשׁ לְדַמּוּתוֹ לְכַתֵּב גֵּט עַל טַבְּלָא שֶׁל זֶהָב וְאָמַר לֵה הַתְּקַבְּלִי גֵיטְךָ וְהַתְּקַבְּלִי כְּתוּבְתִּיךָ. וְהַקֶּשֶׁה הַרְשָׁב־אֵיךְ תִּתְּגַרֵּשׁ וְהִרִי אוֹתִיּוֹת פּוֹרְחוֹת בְּאוּרִי שֶׁהִרִי הַטַּבְּלָא נֶתֶן לֵה לֹא בְּתוֹרַת גֵּט אֲלֹא בְּתוֹרַת תְּשׁוּלֹם חוּב. וְתִירֶץ שֶׁנַּעֲשֶׂה כְּאוֹמֵר ע־מ שֶׁתִּמְחַלִּי לִי כְּתוּבְתִּיךָ. וְאֵכ־יֵשׁ לֹמֵר שֶׁגַּם בְּנִתְּנָה לֹא טַבְּלָא ע־מ לְהַחֲזִיר וְכַתֵּב גֵּט וְגִירָשָׁה אֵין כָּאֵן נִתְּיָנָה שֶׁל הַנִּייר שֶׁהִרִי נֶתֶן לֵה כְּדִי לְקִיִּים הַתְּנַאֵי וְנִמְצָא אוֹתִיּוֹת פּוֹרְחוֹת בְּאוּרִי. אֲמַנֵּם אֵינוֹ מוֹכֵרָח דְּשֹׁאנִי בְּנִתְּנָה לֵה הַטַּבְּלָא לְשֵׁם פְּרַעוֹן כְּתוּבָה שֶׁחַיִּיב לֵה כְּתוּבָה וְנִמְצָא שֶׁאֵין נִתְּיָנָה אֲלֹא פְּרַעוֹן מַה שֶׁחַיִּיב לֵה וְהִרִי כְּגִירָשָׁה בְּנִייר שֶׁלָּה, אֲבֵל כְּשֶׁמְחַזִּירוֹ לֵה כְּדִי לְקִיִּים הַתְּנַאֵי שֶׁאֵינוֹ מְחַוִּיב בְּכֶךְ רַק שֶׁאֵם לֹא יִקְיִים הַתְּנַאֵי נִתְּבָר שֶׁאֵינוֹ שֶׁלֹּא בִּזְהָ אֲפֻשֶׁר שִׁישׁ כָּאֵן נִתְּיָנָה לְשֵׁם גִּירוּשִׁין. וְצ־ע עוֹד. עוֹד יֵשׁ לַעֲיִין בְּאֵם נִתְּנָה לֹא טַבְּלָא בְּתַנְאֵי שִׁיגְרָשָׁנָה וְגִירָשָׁה, אֵם נֹאמַר שֶׁאֵין כָּאֵן נִתְּיָנָה לְגִירוּשִׁין אֲלֹא כְּדִי לְקִיִּים הַתְּנַאֵי, וְאֵם נֹאמַר כֵּן יוֹצֵא שֶׁכֵּל שֶׁנִּתְּנוֹ מִתְּנָה לְבַעֲלָה ע־מ שִׁיגְרָשׁ לֹא יוֹעִיל הַגֵּט זֶה לֹא שֶׁמַּעֲנוּ.

עכ"פ נראה שזהו טעמו של הרא"ש שכמו שאנו הולכין אחר אומדנא כשנותן מתנה סתם לומר שנתן בתנאי ע"מ להחזיר כך גם הולכין אחר אומדנא כשהשאל שכוונתו להקנות ע"מ להחזיר.

ובט"ז סימן י"ד סק"ד שהקשה על ראיית הרא"ש מגמ' מו"ק דף כ"ו ע"ב בשאל חלוק לילך לבקר את אביו החולה ומצאו שמת קורע ומאחה ומחזיר לו חלוקו ומשלם לו דמי קרעו ואם לא הודיעו הרי זה לא יגע בו. ומזה הוכיח הרא"ש שהמשאל סתם במקום שצריך שיהיה של הלוקח הרי זה הקנהו כדי לקיים המצוה. והקשה הט"ז מה ראייה היא שמקנהו כשאומר לשון שאלה, ומה שיכול לקרוע החלוק דשאלו לו לענין זה וכל אדם יכול לעשות במה ששאל לאותו ענין ששאל לו משא"כ בציצית שאף אם תאמר ששאלו לברך עליו מ"מ אינו יכול לברך על טלית שאולה אלא א"ת במתנה דוקא ומזה אין ראייה מחלוק דנימא דנתכוון לשם מתנה. עכ"ל. ולענ"ד נראה ליישב שבע"כ זה שקורע את החלוק

משום שהקנהו להיות שלו שאם נאמר שרק נותן לו רשות לקרוע ויכול אדם להשאל חלוק כדי לקרוע ואין צריך לזה שיהיה שלו, שא"כ למה צריך לשלם והרי נתן לו רשות להזיק והמזיק ברשות פטור מלשלם לפי מה שכתב הקצוה"ח בסימן רמ"ו וכן דעת הרמב"ן שהביא הר"ן במשנה כתובות במפתה יתומה שפטור מזיק ברשות. ואם נאמר שהשאלו להזיק לא היה צריך לשלם ובע"כ שמקנהו להיות שלו אלא שאינו מקנהו במתנה גמורה אלא ע"מ להחזיר וישלם דמי הקריעה. והנה גם אם נאמר שלקרוע בגד על המת אינו נידון כמזיק אלא כשואל בגד, שדוקא קרע כסותי ששם אין כאן שימוש אלא מזיק לא נדון לחייב לשלם מכח שכר שאינו שימוש ולא שייך לשלם עבור זה, אבל שואל כדי לקרוע על מת בזה ניתן לחייב לשלם כדין שואל, מ"מ צריך להיות פטור שהרי שואל פטור כשמתה מחמת מלאכה. אמנם בשואל ומתנה שישלם על מתה מחמת מלאכה נראה מסברא שחייב לשלם מדין שומר ואין צריך להתחייב בקנין [אכן בקצוה"ח לא כתב כן] אבל נראה שזה דוקא כשאין המיתה מוכרחת אלא יכול לקרות שתמות מחמת מלאכה, אבל אם מתחילה שאל כדי להרוג הבהמה אין מקום לחייבו מדין שומר אלא שמוכרו ע"מ להחזיר וע"מ שישלם ומיושבת ראיית הרא"ש.

והטור אעה"ז בסימן ק"כ כ' וז"ל: כתב הרמ"ה האומר לעדים כתבו גט ותנו לאשתי אין צריכים לזכות לו הנייר קודם כתיבה אלא אע"ג דכתבו ויהבי ליה כיון שבשליחותו קא עבדי מכי יהבו ליה בשליחותיה דבעל כמאן דיהבו לבעל והדר בעל ויהיב לאיתתא דמי, דכיון דמזכה לאיתתא בשליחותיה אקנויי אקנו לבעל לגרושי ביה ונמצא זכיית הבעל וגירושי האשה באין כאחד. עכ"ל. ודומה לזה כתבו ההפלאה והנתיבות כשעדים זוכין בסודר שלהם עבור הזוכה הרי זה כאילו הקנו העדים את סודרם לזוכה והנותן שקבל הסודר מעדים הרי הוא זוכה עבור המקבל וחוזר וזוכה לעצמו מדין זכין לאדם. והנה בכל אלו לא מוזכר שעדים צריכים לומר כל זה, אלא מוכח דכל שרוצים לזכות עבור המקבל הרי זה כאילו פירש שזוכה עבורו. עכ"ד הגאון הגדול הרב זלמן נחמיה גולדברג שליט"א שכתב לי בענין זה.